

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 381/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Trenčíne a jeho uznesením č. k. 2 CoE 269/2012-88 z 25. októbra 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 4 OboE 7/2013 z 31. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením č. k. 2 CoE 269/2012-88 z 25. októbra 2012 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 4 OboE 7/2013 z 31. októbra 2013 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka mala v exekučnom konaní vedenom na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní Okresným súdom Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) postavenie oprávnenej. V priebehu exekučného konania bolo uznesením okresného súdu v sťažovateľkou napadnutom konaní rozhodnuté o zastavení prebiehajúceho exekučného konania. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky svojimi uznesením návrh sťažovateľky na prerušenie odvolacieho konania zamietol a uznesenie okresného súdu vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania zastavil.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakuje právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti označených súdov, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcu sa na uvedené konania. Za relevantné pochybenie v postupe označených súdov považuje predovšetkým skutočnosť, že o zastavení uvedených exekučných konaní bolo rozhodnuté bez toho, aby bolo predtým prerušené konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) z dôvodu potreby podania žiadosti Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Zároveň poukazuje na rozsudok

Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. sp. zn. C-472/11 z 21. februára 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodit' dôsledky tohto konštatovania čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Rovnako rozsiahlo poukazuje na ďalšiu rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora, ústavného súdu a Ústavného súdu Českej republiky.

V nadväznosti na uvedené s'ťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 47 charty postupom a uznesením krajského súdu a postupom a uznesením najvyššieho súdu v uvedených konaniach, zruší označené uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a s'ťažovateľke prizná primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením krajského súdu

Pokiaľ ide o splnenie procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti postupu a uzneseniu krajského súdu ako súdu odvolacieho, ústavný súd zistil, že uznesenie krajského súdu nebolo napadnuté dovolaním, ale len odvolaním, a to len pokiaľ ide o výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Vo vzťahu k výroku uznesenia krajského súdu, ktorým bolo uznesenie okresného súdu č. k. 4 Er 3135/2008-35 zo 14. júna 2012 o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľka nepodala žiaden opravný prostriedok.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V posudzovanom prípade ústavný súd z obsahu uznesenia najvyššieho súdu zistil, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 14. novembra 2012. Túto skutočnosť si zároveň ústavný súd overil aj dopytom na okresnom súde, ktorý je v podľa § 62 ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre

okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov poverený vyznačovaním právoplatnosti na rozhodnutiach druhostupňových súdov.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy teda v okolnostiach danej veci začala plynúť 14. novembra 2012, ktorým napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť, a v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde skončila 14. januára 2013. Ústavnému súde však bola sťažnosť proti napadnutému uzneseniu doručená až 13. februára 2014, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Nedodržanie tejto lehoty je pritom dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (III. ÚS 480/2012, III. ÚS 549/2013, I. ÚS 52/2014).

Keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota stanovená pre tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľke bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, ako podala túto sťažnosť. Pri ustálení tohto záveru ústavný súd dospel k záveru, že na vec nemôže aplikovať judikatúru o zachovaní lehoty na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutým rozsudkom (uzneseniam) krajského súdu v prípadoch procesného rozhodnutia dovolacieho súdu (napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 114/2010), keďže proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľka dovolanie nepodala, ale bez splnenia podmienok konania napadla uznesenie krajského súdu odvolaním (ako neprípustným opravným prostriedkom), a len pokiaľ ide o výrok o zamietnutí jej návrhu na prerušenie konania.

Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu preto ústavný súd považoval jej sťažnosť za oneskorenú, na základe čoho ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

2.3 K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Najvyšší súd napadnutým uznesením konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania zastavil, pretože dospel k záveru o existencii takého nedostatku podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť. Vychádzal pritom z názoru, že rozhodnutie „krajského súdu o nevyhovení návrhu oprávneného na prerušenie konania vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale bezpochyby sa jedná o rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 211 ods. 1 výslovne predpokladá rozhodovanie odvolacieho súdu napr. aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Odvolací súd sa však pri takomto rozhodovaní nestáva súdom prvého stupňa, ale zostáva súdom odvolacím. Navyiac, podľa § 202 ods. 3 písm. o/ O.s.p., odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ a teda aj keby o návrhu rozhodol súd prvého stupňa, proti jeho rozhodnutiu by v takomto prípade odvolanie prípustné nebolo. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že napadnuté uznesenie krajského súdu ako súdu odvolacieho chybné poučenie o neprípustnosti odvolania proti tomuto rozhodnutiu neobsahuje.

Oprávnený napadol uznesenie krajského súdu odvolaním v konaní, v ktorom tento nepostupoval ako súd prvého stupňa, ale ako súd odvolací, pretože s vecou súvisiaci spis

mu bol predložený za účelom preskúmania rozhodnutia vydaného súdom prvého stupňa. S poukazom na uvedené, funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodovanie o odvolaní oprávneného daná nie je.“

Ústavný súd po preskúmaní obsahu označeného uznesenia najvyššieho súdu zistil, že najvyšší súd svoj záver o neodstrániteľnom nedostatku podmienok konania o odvolaní sťažovateľky odôvodnil ústavne akceptovateľným (určitým a zrozumiteľným) spôsobom. Žiada sa zdôrazniť, že sťažovateľka v sťažnosti ani nepredkladala argumentáciu vyvracajúcu správnosť a zákonnosť tohto postupu najvyššieho súdu, sústredila sa len na formuláciu svojich názorov spochybňujúcich postup označených súdov vo vzťahu k návrhu na prerušenie konania za účelom predloženia predbežnej otázky podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 299/2012-16 zo 7. júna 2012 vo veci inej sťažnosti podanej sťažovateľkou, v ktorom ústavný súd sťažovateľke podrobne vysvetlil, že „nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 129/2010)“, pričom svoj právny názor zároveň oprel aj o uznesenie Spolkového ústavného súdu Nemecka sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. septembra 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07.

Záver, ku ktorému najvyšší súd dospel, nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľný ani neudržateľný a nemá za následok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, respektíve práva podľa čl. 47 charty. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne iba tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu za zjavne neopodstatnenú, na základe čoho ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol a o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených už ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2014